

I N N E R R I K S.

N. S. har nå overtatt Gyldendal Norsk Forlag. Forlaget er et privat aksjeselskap, med Harald Grieg, forlagets sjef, som største aksjonær; staten eier også et mindre antall aksjer, og resten av aksjene er fordelt mellom en rekke fremstående norske privat-personer i Gyldendals gamle styre sett blandt annet professor Francis Bull og Sejersted Bødtker, som nu begge sammen med Harald Grieg sitter på Grini, idet tyskerne sikret sig dem etter nazifiseringen av Nationalteatret.

Nu er altså Gyldendal Norsk Forlag nazifisert - naturligvis fullstendig ulovlig, mot enhver norsk og internasjonal rett. Følgende "styre" er opnevnt av nazistene: professor Wilhelm Rasmussen, "professor" Gudmund Schnitler og "advokat" Haakon Foss. Som sjef er utnevnt Tore Hansun, som fra naturens hånd er svært mangelfullt utstyrt med forstand. Den allerede fra Kringkastingen og Nasjonalhjelpen berømte Haakon Foss blir således forlagets virkelige leder. Den stakkars Tore Hansun er bare staffasje, valgt fordi han er sin fars sønn. Vi gjengir hovedavsnittet i Hansuns barnslige og hjelpeløse "tiltredelsestale":

"Som dere alt vet er jeg av Kultur- og opplysningsdepartementet ansatt som ny direktør for Gyldendal. Fra nu av har jeg altså ansvaret for at ledelsen av foretaget ikke kommer til å støte an mot myndigheten. Jeg er klar over at det er mange skjær i sjøen, men jeg håber vi skal greie det på ett eller annet vis, og mitt håb er at alle fortsetter lojalt sitt arbeid både for sin egen skyld og ikke minst for forlagets skyld. Så skal jeg da på min side gjøre alt jeg kan for at alt skal gå så knirkefritt som mulig, og for at Gyldendal som før skal holde en skjønlitterær linje og undgå mest mulig av politisk litteratur. Slikt har vi andre forlag til som er glad til at vi ikke går dem i næringsen. Ja så håber jeg da på et lojalt samarbeide."

Hansuns forsikring om at Gyldendal skal være mest mulig "upolitisk" skal ikke nytte hverken han eller forlaget. Den forsikringen er altfor gjennomsiktig. Gunnar Stenensens og Hans S. Jacobsens respektive forlag har riktignok enslags monopol på N.S.-litteratur, og de to forlagene er også blitt mektige underskuddsforetagender. Nordmennene skal sørge for at Gyldendal hurtig blir det samme. Fra 1. mai i år heldeger vi Gyldendals Forlag med boikott. Ingen nordmann må kjøpe Gyldendal-bøker etter den tid. Vi skal gi publikum en nærmere neiaktig og detaljert beskjed når tiden nærmer sig.

Den politiske situasjon er uklar og full av muligheter, og en løsning må man under alle omstendigheter vente i løpet av den tiden vi nu er gått inn i. For Tyskland er mulighetene ganske mange. Anten 1. en offensiv over Kaukasus for å nå landforbindelse til Japan over det nære østen og India, i så fall er det all sannsynlighet for at Tyskland blir trukket ned i krigen, og da antas alle de alliertes side; offensiven vil kreve et veldig oppbud av tanker og materiell de general bevælls orienterte i det nære østen og henrettet de militske menn, og russerne disponerer minst like store styrker av allveskadeter i samme område. Eller 2. en offensiv i Moskva og Leningrad for å innta disse byer i den hensikt å svekke russernes administrative muligheter og berøve Stalin og hans regering det faktiske hærsjefens over europeisk Russland, med det som at enkelte hærkorps innen den sovjetrussiske arm opprørt av den fante kolonne da vil revoltere. Eller 3. en invasjon i England med alle disponible styrker fra Norge, Holland, Belgia, de besatte Frankrike og alle brukbare danske og tyske havner; skonne nå i så fall disponere minst to millioner menn som tilnærmet luftfartsskredet, og foretaket skal kunne lykkes, det har derfor store sjanser. Eller endelig 4. en event-og-se- politikk, med et blikk på Japan, og en valde fredsoffensiv overfor de allierte midlet av Sverige eller Sveits. Av disse fire muligheter er nr. 1. den sannsynligste, nummer 2. er noe vel ventelig, nr. 3. er mindre sannsynlig som følge av det fantastiske vågespill en slik invasjon vilde være, nr. 4. er også mindre sannsynlig fordi tyskerne langt nede materielt og derfor er det for dem derfor er reddet å vente, redd for å gi fellet tid til å tenke sig om. - Derfor tror de fleste soldatene at Tyskland vil prøve å realisere mulighet nummer 1.

De alliertes strategiske muligheter er kanskje ennå flere enn skildret, men man kan tydelig skjønne to som fremhever sig i forhold til de andre. Det er 1. en invasjon i det besatte Frankrike. 2. en invasjon av Norge. Begge deler vilde tjene til å svulste skermens offensiv på østfronten ved å binde og tilintetgjøre så mange tyske styrker som gjørlig. Om tyskerne setter inn sin store strategiske offensiv mot Kaukasus, er det sannsynlig at de allierte vil prøve sine invasionsmuligheter, men hvilket alternativ de vil velge, om eller Frankrike, er umulig å si. En rekke politiske og militære faktorer taler for at de allierte vil velge å begynne invasjonen i nord-Norge fra Island og Skottland så snart som forholdene blir det mulig. Sverige vil da bli stillet overfor et avgjørende valg, og Finland - kan man vel si - vil ikke lenger ha noe valg. Dette kan inngrepses at en rekke indrepolitisk omstendigheter i det besatte Frankrike som i det ubesatte Frankrike sannsynliggjør at den allierte offensiv vil bli satt inn med sjenerer en lav-inngrepsing av kaalen. Noen direkte invasjon av Tyskland over det nordlige Sjø og Holland kan ikke anses for sannsynlig.

Møktene betraktere har lov til å rene med at Tyskland vil prøve å iverksette den ovenfor allierte mulighet nr. 1. så snart kuppet på østfronten tillater det, og at de allierte umiddelbart forstærke invasjonen av Norge eller Frankrike som et mottrekk. - I så fall er den britiske middelhavsflåte gjør en alliert invasjon Italia lite trolig.

Situasjonen på frontene er i det hele tatt stort sett avventende. Østen er det lite nytt å høre, det trekket op til stort sjøkrig i det indiske hav. På Østfronten presser russerne tyske tropper tilbake ved Karsj, på den sørlige del av Leningradsoktoren, og særskilt for Moskva - som er avhengig av sine